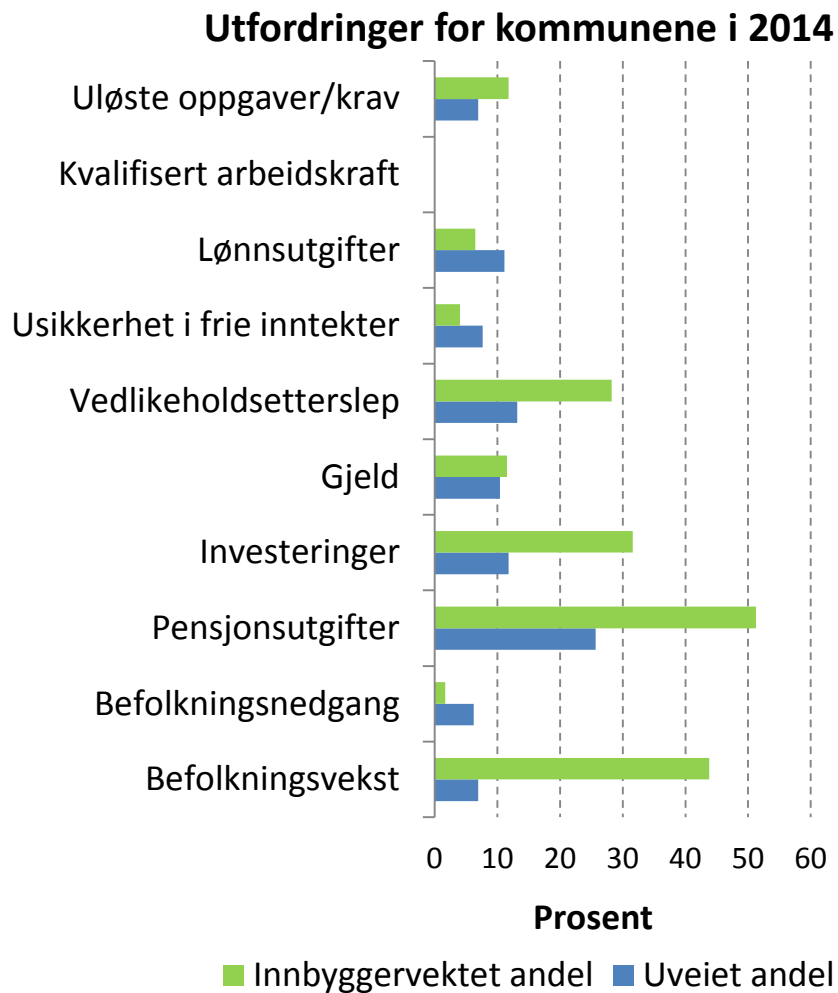

Kommunesektoren og norsk økonomi

Nordisk kommuneøkonomimøte, Akureyri, august 2014

Krevende budsjettarbeid i kommunesektoren

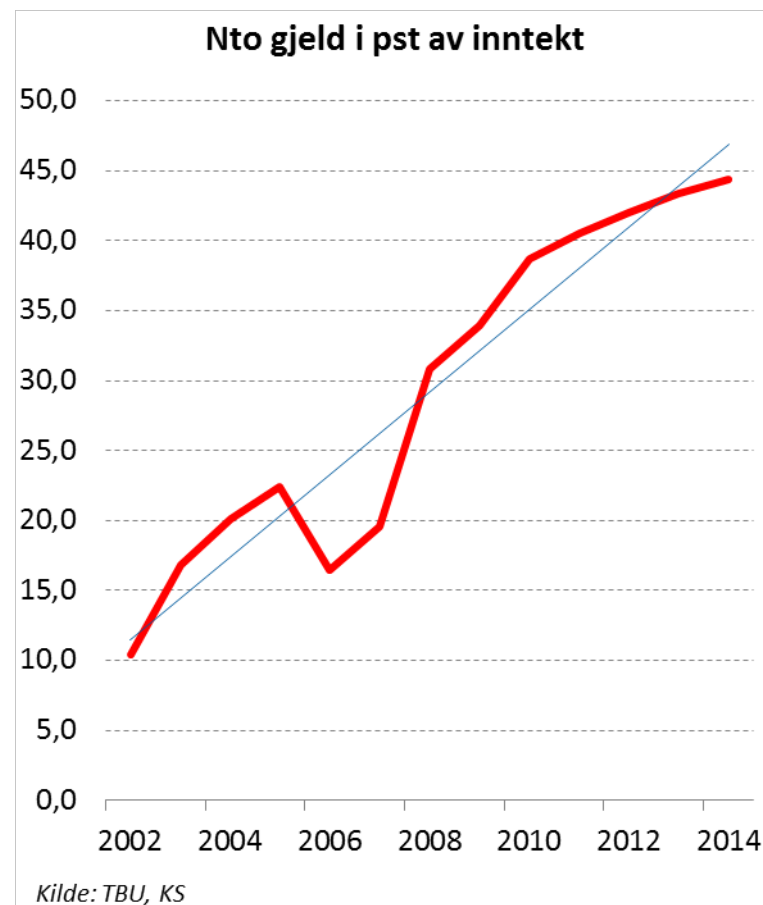
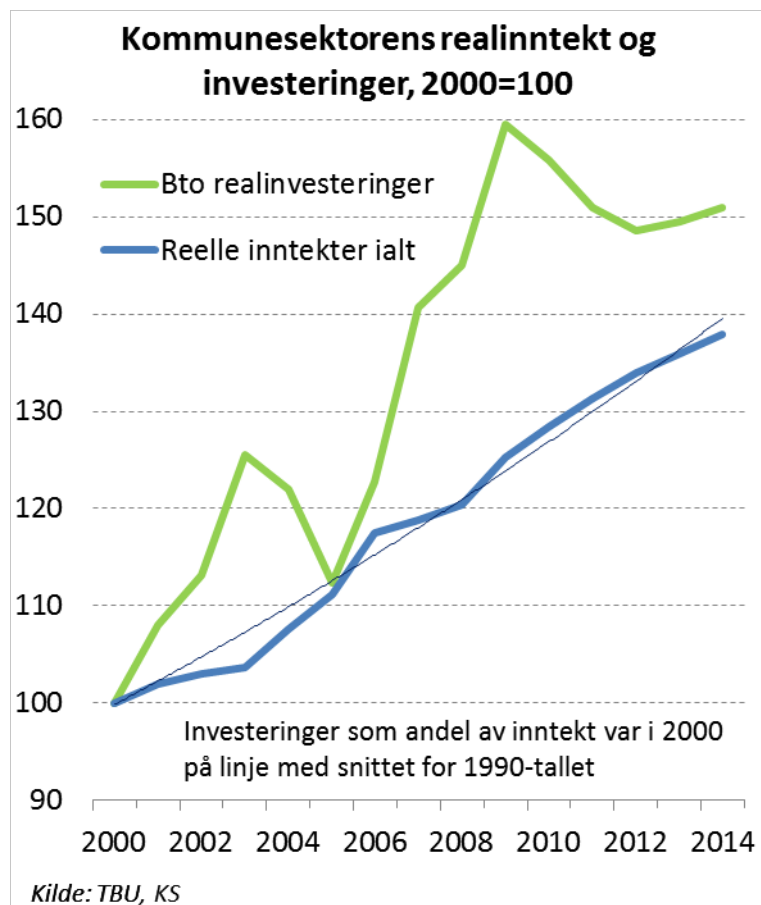

- Pensjon største enkeltutfordring
 - tilsvarende for fylkeskommunene
- Men kombinasjonen av
 - befolkningsvekst/-nedgang
 - vedlikehold
 - investeringer
 - gjeldvar samlet sett viktigere, særlig på lengre sikt
- Tilsvarende for fylkeskommunene
- Kommunene har budsjettert med svakere resultater for 2014

Budsjettutfordringene for kommunesektoren reflekterer hovedtendenser i norsk økonomi

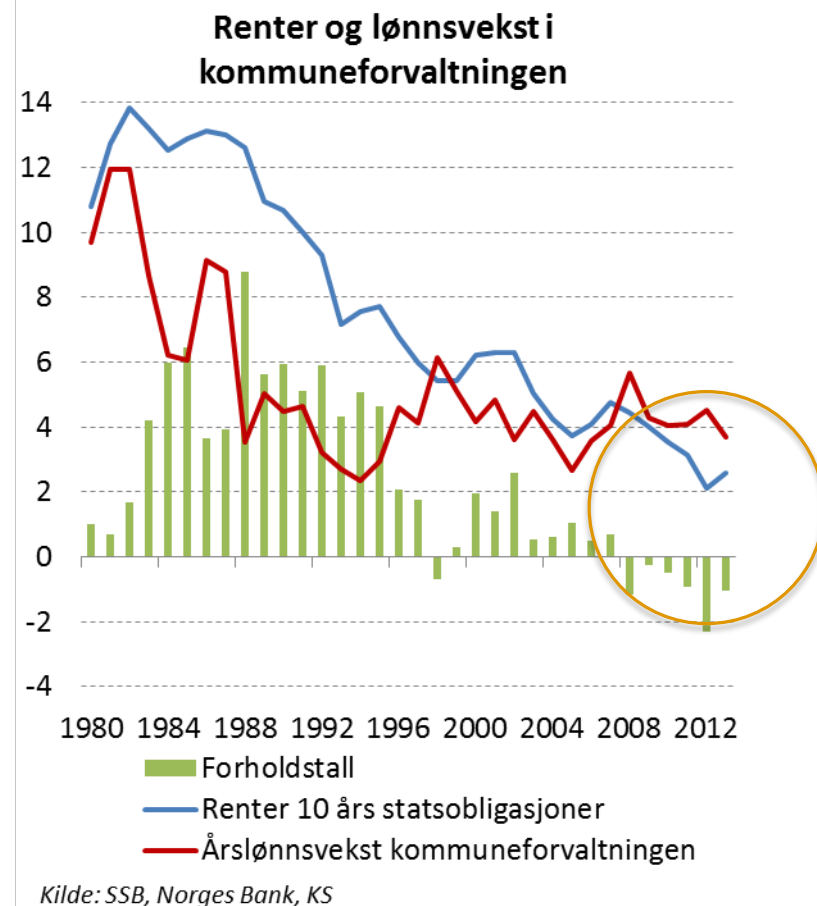
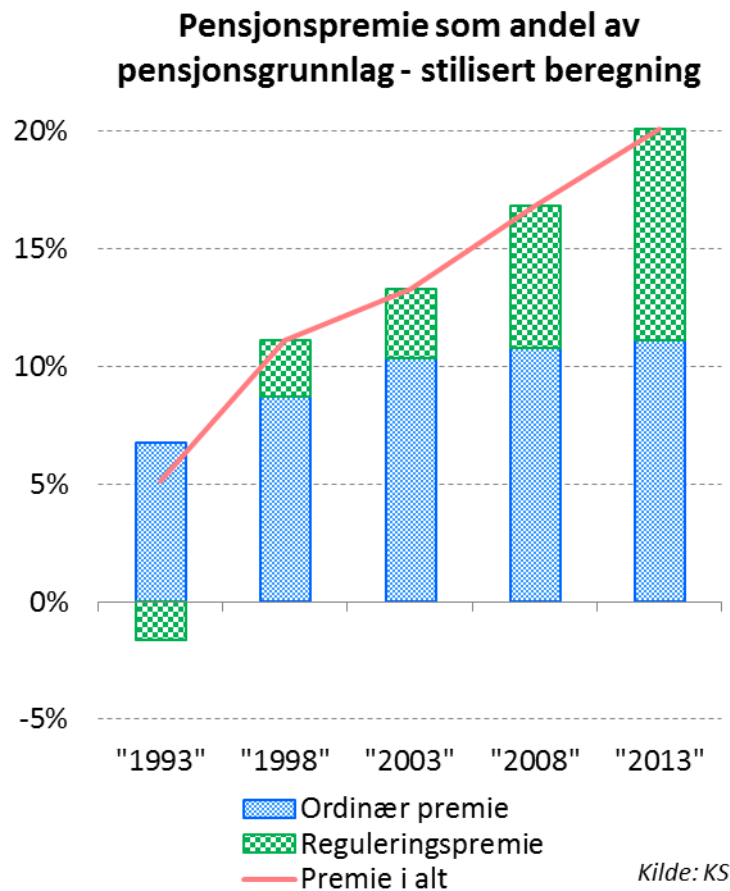
- Høye oljepriser har gitt høy aktivitet i oljesektoren, store inntekter til staten og ekspansiv finanspolitikk
 - Lave renter på grunn av finanskrisa i Europa
- ⇒ Økonomiske konsekvenser for Norge
- høy aktivitetsvekst i fastlandsøkonomien
 - høy lønnsvekst
 - høy arbeidsinnvandring og befolkningsvekst
- ⇒ Økonomiske konsekvenser for kommunesektoren
- økte utgifter til drift og investeringer
 - økende gjeld
 - økte pensjonskostnader

Befolkningsvekst sammen med stort vedlikeholds- etterslep ga høye investeringer og sterk gjeldsvekst

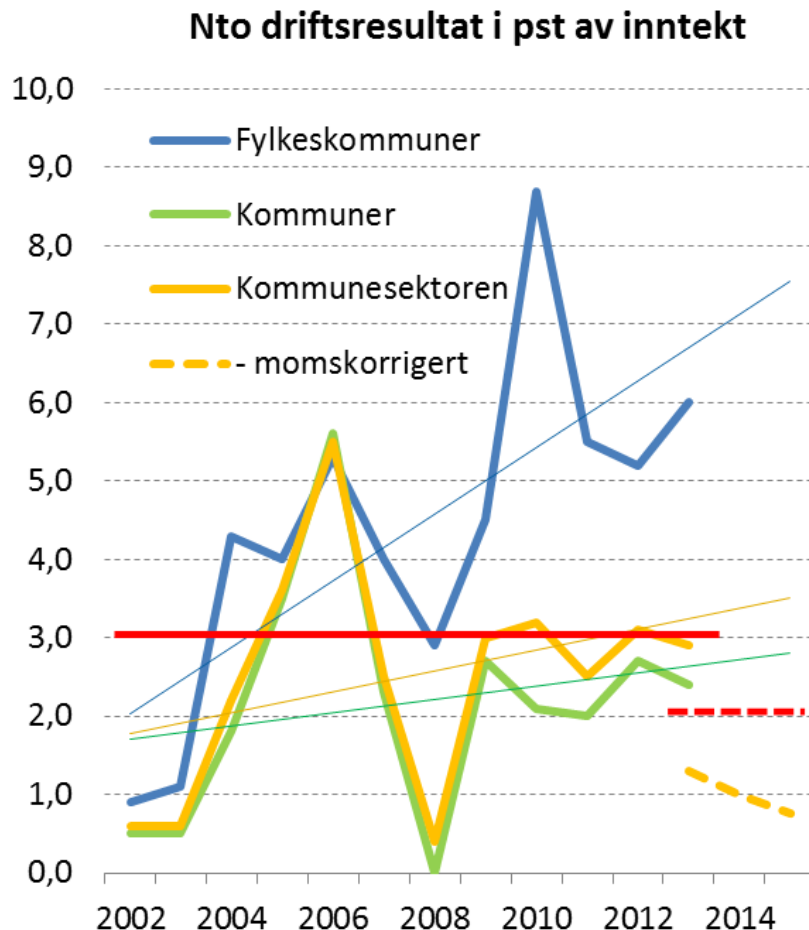

- Kommunesektoren sårbar for renteøkning
- En økt rente på 1 prosentpoeng gir netto 1 ½ mrd kr i økte utgifter

Høy lønnsvekst i forhold til avkastning har gitt høye premier

Nto driftsresultat på målet, men målet har vært for lavt i forhold til investeringsnivået

Kilde: TBU, KS

- Nto driftsresultat under anbefalt nivå på 3 pst
 - men positiv trend
- 3 pst har vært for lavt for å hindre økt lånefinansiering
 - unormalt høye investeringer
 - ikke utgiftsførte premier
- Kraftig økt nto driftsresultat i fylkeskommunene senere år
 - overtakelse av riksveier
- Endret momsføring vil senke resultatene fom 2014
- Ligger så langt an til svikt i skatteinntektene, etter mange år mer merskattevekst

For øvrig

- Nytt inntektssystem for fylkeskommunene fom 2016
- Den store saken nå
 - Streik i skolesektoren – arbeidstid for lærerne
- Den store saken for 2016, 2017 ...
 - Kommunestruktur – oppgavefordeling mellom stat/fylkeskommuner/kommuner